

Pluris vsurpator, & iniquus est: quare iustum quoque esse & legitimum & æquum patebit. Ins ergo etiam ipsum legitimum, & æquum erit: iniuria contra illegitima & iniqua. Nam quia iniustus etiam est plus vsurpator: circa bona non omnia verfabitur: sed circa ea tantum, in quibus fortunæ prosperitas & aduersitas consistit, quæ semper quidem absolutè ac simpliciter bona sunt, quibusdam tamen non semper bona euadunt: homines autem ea optant, ac persequuntur. At non opus est optare enim deberent, vt quæ simpliciter sunt bona, sibiipsis quoque bona essent: & eligere ea quæ sibiipsis bona sunt. Quamquam iniustus non semper plus, sed in iis quæ simpliciter mala sunt, minus etiam eligit, sed quia minus de malis esse quoddammodo bonum videtur, in bonis autem est plus vsurpatio: propterea plus esse vsurpator videtur, est item iniquus. hoc enim continet, & commune est: nec non illegitimus, hoc est legum transgressio, id est iniquitas omnem iniustitiam continet: estque omni iniustitiæ commune.

CAPVT III.

Quoniam autem illegitimus iniustus, legitimus verò iustus est: omnia legitima esse quoddammodo iusta perspicuum est. nam quæ sunt à legumlatrice facultate definita, ea legitima sunt: quorum singula iusta esse affirmamus, leges autem de omnibus præscribunt, ea spectantes quæ vel cõmuniter omnibus conferunt, vel optimis quibusque, vel principalibus, qui scilicet aut virtute, aut tali alio modo huiusmodi fuerint: atque ita vno quidem modo ea iusta dicimus, quæ felicitatem eiusque partes ciuili societati & efficiunt, & conseruant. Quinetiam lex præcipit & id quod fortis viri opus est, vt non deserere ordines, non fugere, non abiicere arma: & id quod est temperantis, vt non committere adulterium, non contumeliosè se gerere: & id quod est mansueti, vt non verberare, non maledicere: simili modo quoque secundum alias virtutes & vitia alia iubet, alia prohibet, ac recta quidem lex est, quæ rectè: mala, quæ eumultuariè posita est. Atque hæc quidem iustitia virtus perfecta est, non absolutè tamen, sed ad alterum, vt propter ea sæpe iustitia virtutum præstantissima esse videatur: & neque hesperus, neque lucifer sit ad eò admirabilis, adde quòd in prouerbium dicimus,

Iustitia in se virtutes complectitur omnes.

A καὶ ὁ πλεονέκτης, καὶ ὁ αἰσχος, ὡςτε δῆλον, ὅτι καὶ ὁ δίκαιος ἔστι ὅ, τε νόμιμος, καὶ ὁ ἴσος: τὸ μὲν δίκαιον ἄρα, τὸ νόμιμον, καὶ τὸ ἴσον τὸ δὲ ἀδίκαν τὸ παράνομον, καὶ τὸ αἴσχον. ἐπεὶ ὅ καὶ πλεονέκτης ὁ ἀδίκος, ἀπέλ τὰ ἀγαθὰ ἐστὶν, οὐ πάντα, ἀλλὰ ἀπέλ ὅσα ὑπερβαίνει, καὶ ὑπερβαίνει, ἀπέλ μὲν ἀπλῶς αἰεὶ ἀγαθὰ πᾶσι ὅ, καὶ αἰεὶ. οἱ δὲ ἀδίκωποι ταῦτα ἀγχοῦται καὶ δίκαιοι δὲ δὲ οὐδ' ἀλλ', ἀλλ' ἄρα ἀπέλ τὰ ἀπλῶς ἀγαθὰ, καὶ αὐτοῖς ἀγαθὰ εἶναι ἀπέλ τὰ, τὰ αὐτοῖς ἀγαθὰ. ὁ δὲ ἀδίκος ἐκ αἰεὶ τὸ πλεονεκτεῖται, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔλαττον, ὅτι τῆς ἀπλῶς κερδῶν ἀλλ' ὅτι δοκεῖ καὶ τὸ μείον κερδὸν ἀγαθόν πως εἶναι, τὴ δὲ ἀγαθὸν ὅστιν ἡ πλεονεξία διακρίνοτο δοκεῖ πλεονέκτης εἶναι. ἔστι ὅ αἰσχος τὸ τὸ ἀπέλ χεῖ καὶ κινόν καὶ παράνομος, τῶν τὸ καὶ παρανομία, ἢ τὸ αἰσχος, ἀπέλ χεῖ παύσαν ἀδικεῖν, καὶ κοινόν ὅτι πάσης ἀδικίας.

Κεφάλαιον γ.

ΕΠΕΙ δὲ ὁ παράνομος, ἀδίκος ὡς ὁ δὲ νόμιμος, δίκαιος, δῆλον ὅτι πάντα τὰ νόμιμα ὅτι πως δίκαια: τὰ τε γὰρ ὡς ἐσμὲν ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς, νόμιμα ὅτι καὶ ἕκαστον τούτων δίκαιον εἶναι φανερὸν. οἱ ὅ νόμοι ἀγορεύουσιν ἀπέλ ἀπαύτων, σοφιστοὶ καὶ ἢ τῶ κοινῆ συμφέροντος πᾶσι, ἢ τοῖς ἀρίστοις, ἢ τοῖς κρείστοις, ἢ κατ' ἀρετῶν, ἢ κατ' ἄλλων πᾶσι ἔσονται τοιοῦτον ὡς, ἕνα μὲν ἔσονται δίκαια λέγοντες, τὰ πολιτικὰ, καὶ φυλακτικὰ τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς μοναρχίας αὐτῆς, τῆς πολιτικῆς κοινωνίας. περὶ τὰ πᾶσι ὅ νόμοι, καὶ τὰ τῶ ἀνδρείου ἔργα ποιεῖν, ὅ μὴ λέγειν τι μὴ εἶναι, μὴ δὲ φεύγειν, μὴ δὲ ῥίπτειν τὰ ὅπλα, καὶ τὰ τῶ σώφρονος, ὅ μὴ μοιχεύειν, μὴ δὲ ὑβρίζειν, καὶ τὰ τῶ σώφρονος, ὅ μὴ τύπτειν, μὴ δὲ κερηραρεῖν ὁμοίως ὅ καὶ κατὰ τὰς ἀρετὰς καὶ μοχθηρίας, τὰ μὲν κελύων, τὰ δὲ ἀπαγορεύων ὁρδὸς μὲν, ὁ κίβητος ὁρδῶς χεῖρον ὅ, ὁ ἀπεργεδιασφύρος. αὐτὴ μὲν οὖν ἡ δικαιοσύνη, ἀρετὴ μὲν ὅτι τελεία, ἀλλ' οὐκ ἀπλῶς, ἀλλὰ περὶ ἕτερον καὶ διακρίνοτο πολλὰ καὶ κακίτη τῆς ἀρετῆς εἶναι δοκεῖ ἡ δικαιοσύνη καὶ οὐδ' ἔσσοτος, οὐδ' ἔφοτος, οὐτὸ θεωμενός, καὶ παροικιστοὶ φανερὰ,

Εἶν ὅ δικαιοσύνη συλλήδω περὶ ἀρετῆς.